

BLENDOW

LEXNOVA

LEXNOVA NYHETER

Grävmaskinist dog av stenblock – platschef döms för grovt arbetsmiljöbrott

Publicerad

19 JAN 2022

Hösten 2015 detonerade en sprängladdning i en bergtäkt i Kristianstads kommun och ett stenblock slungades mot en grävmaskinist som avled. Platschefen tillika sprängarbasen döms nu för grovt arbetsmiljöbrott av tingsrätten eftersom han gett klartecken till grävmaskinisten att börja lasta sten trots att vissa sprängladdningar inte hade detonerat.

Ett stenbolag bedrev bergtäktverksamhet på Vångaberget i Kristianstads kommun. Stenbolaget var inriktat på uttag av blocksten, det vill säga större bearbetningsbara stenblock. Verksamheten kompletterades av att en underentreprenör bedrev stenkrossverksamhet på samma arbetsställe.

Den 6 oktober 2015 utförde stenbolagets platschef tillika sprängarbas två parallella sprängningar i täkten. Platschefen gav i uppdrag åt en relativt oerfaren kollega att utföra borrhningen i berget enligt vissa anvisningar. I det ena pallet borrades det 69 stycken hål som laddades med dynamit. Platschefen noterade att kollegan inte fullt ut hade följt anvisningarna men beslutade att sprängningarna skulle genomföras ändå.

Efter sprängningarna fick en grävmaskinist, som var anställd av underentreprenören, i uppdrag att påbörja utlastningen av sprängsten. Morgonen därpå utlöste grävmaskinisten oavsiktliggen odetonerad dynamit som blivit kvar i den ena pallet efter gårdagens sprängning. Till följd av detonationen kastades ett stenblock som vägde flera hundra kilo i väg och träffade grävmaskinisten varvid han avled.

Platschefen åtalades för grovt arbetsmiljöbrott i Kristianstads tingsrätt. Även vd:n och produktionschefen hos stenbolaget samt underentreprenören styrelseordförande åtalades för brott mot arbetsmiljölagstiftningen. Åklagaren förde också talan om företagsbot mot de båda bolagen.

Tingsrätten dömer platschefen för grovt arbetsmiljöbrott och ålägger honom att solidariskt med sin arbetsgivare betala skadestånd till grävmaskinistens anhöriga. Övriga frikänns dock.

Det konstateras att platschefen har en lång erfarenhet av att arbeta som sprängarbas och att han ensam har haft till uppgift att skydda medarbetarnas liv och hälsa. Det har därför legat ett särskilt högt aktsamhetskrav på honom. Den avgörande frågan är om platschefen har agerat oaktsamt genom att inte upptäcka de odetonerade sprängmedlen.

Han har själv uppgett att han var införstådd med att den person som genomförde borrhålsarbetena var oerfaren. Han har också berättat att han inte gav några direktiv om att den sista raden av borrhål skulle markeras med sprayfärg för att lättare kunna identifiera odetonerade sprängmedel, trots att han hade för vana att göra det. Vidare står det klart att han genom en ren okulär besiktning av sprängplatsen hade kunnat konstatera att allt sprängmedel inte hade detonerat - men att så inte har skett.

Sammantaget anser tingsrätten att han har brustit i sitt ansvar och ska därför dömas för grovt arbetsmiljöbrott. Straffet bestäms till villkorlig dom. Detta eftersom han efter händelsen förlorade sitt arbete samt har fått lida sociala och psykiska konsekvenser av det inträffade. Han ska också solidariskt med sin arbetsgivare - stenbolaget - betala 30 000 kronor till envar av grävmaskinistens anhöriga.

Vad avser övriga åtalade anser rätten att stenbolaget inte har haft något arbetsgivaransvar i förhållande till grävmaskinisten och inte heller i övrigt har brustit i sitt arbetsmiljöansvar. Inte heller underentreprenörens styrelseordförande anses ha agerat oaktsamt.

Talan om företagsbot ska efterges i förhållande till stenbolaget eftersom platschefen har haft en sådan särpräglad ställning att bolaget har saknat inflytande över hans handlande. Företagsboten mot underentreprenören ska ogillas eftersom dess styrelseordförande inte anses ha brustit i sitt arbetsmiljöansvar.

Karl Engstrand

Instans: Tingsrätterna

Rättsområden: [Påföljd](#), [Arbetsmiljöbrott](#), [Täkt- och vattenverksamhet](#), [Övrig arbetsrätt](#), [Arbetsmiljö](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skraddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter